

OPIS ODBORU HABILITAČNÉHO KONANIA A INAUGURAČNÉHO KONANIA

Názov odboru HIK	Pravoslávna teológia
Študijný odbor/odbory, ku ktorému je odbor HIK priradený	Teológia
Študijné programy 3. stupňa v odbore, ku ktorému je HIK priradený	Pravoslávna teológia
Študijné programy 2. stupňa v odbore, ku ktorému je HIK priradený	Pravoslávna teológia

Obsah odboru HIK

Odbor habilitačného konania a inauguračného konania s názvom Pravoslávna teológia je priradený ku študijnému odboru Teológia. Odbor habilitačného konania a inauguračného konania Pravoslávna teológia je štandardným medzinárodne uznávaným teologickým odborom zameraným na byzantskú a východokresťanskú tradíciu. Tento odbor je orientovaný na biblickú exegézu, teologickú syntézu, štúdium patristickej literatúry, byzantológiu, prehlbovanie a rozvoj praktickej teológie, základný výskum dejín Pravoslávnej cirkvi, fungovanie cirkevnej slovančiny v karpatskom regióne, interkonfesionálne vzťahy a na aktuálne otázky charitatívnej a sociálnej služby, etiky a cirkevného práva.

Vymedzenie odboru HIK

Pravoslávna teológia skúma náboženské učenie, duchovnú tradíciu a praktické aspekty pravoslávnej viery. Jej metodológia je prepojením medzi racionálnym skúmaním a duchovnou skúsenosťou, pričom jej cieľom nie je len získavanie poznatkov, ale aj prehlbovanie porozumenia viery. Ako vedecký odbor sa opiera o historicko-kritické skúmanie prameňov, systematickú reflexiu a filozoficko-teologickú analýzu. Pravoslávna teológia ako akademická disciplína využíva viaceré metódy výskumu, pričom sa vyhýba čisto scholastickému alebo racionalistickému prístupu. Hlavné metodologické prístupy zahŕňajú: 1. Biblická hermeneutika – Výklad Svätého písma v súlade s patristickou tradíciou a zároveň s najnovšími objavmi modernej hermeutiky, pričom sa pravoslávna teológia neobmedzuje len na historicko-kritickú metódu, ale berie do úvahy aj duchovný a liturgický kontext Písma. 2. Dogmaticko-historická analýza – Štúdium vývoja pravoslávnej doktríny, koncilových rozhodnutí a patristického myslenia s cieľom systematizovať a interpretovať pravoslávne učenie. 3. Liturgicko-teologický prístup – Skúmanie významu pravoslávnych bohoslužieb ako prameňa teologického poznania, pričom liturgia nie je len predmetom analýzy, ale aj spôsobom uchovávaní a odovzdávania viery. 4. Filozofická reflexia – Pravoslávna teológia sa zaoberá otázkami bytia, poznania a etiky v kontexte kresťanskej viery, pričom využíva nielen antickú filozofiu (Platón, Aristoteles) a pozitívne zistenia moderného filozofického výskumu, ale aj vlastnú patristickú tradíciu. 5. Ekumenická a interreligiózna teológia – V rámci akademického výskumu pravoslávna teológia vedie dialóg s inými kresťanskými tradíciami, ako aj s inými náboženstvami, pričom skúma ich vzťah k pravoslávneému učeniu a spoločnosti.

Moderná pravoslávna teológia sa dostáva do dialógu s inými vednými disciplínami. Historická a biblická veda prispievajú k hlbšiemu porozumeniu dejinného kontextu kresťanstva, filozofia pomáha pri reflexii metafyzických a epistemologických otázok, a sociálne vedy ponúkajú nástroje na analýzu cirkevného života a jeho vplyvu na spoločnosť. Významná je aj spolupráca s prírodnými vedami, najmä v oblasti bioetiky a ekológie. Pravoslávna teológia reflektuje otázky ochrany prírody, genetického inžinierstva či umelej inteligencie z hľadiska kresťanskej antropológie a morálky.

Osoby, ktoré majú zodpovednosť za rozvoj a zabezpečenie kvality odboru HIK

prof. ThDr. Alexander CAP, CSc.
 prof. ThDr. Štefan PRUŽINSKÝ, PhD.
 prof. ThDr. Ján ŠAFIN, PhD.

doc. ThDr. Václav JEŽEK, PhD. et. PhD.
doc. ThDr. Miroslav ŽUPINA, PhD.